

HIVOS IN 2006

Een korte terugblik

• geen grenzen
aan mensen

HIVOS

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Hivos in het kort	6
Een toekomst kun je lenen	8
Uien én sterke lokale organisaties	11
“Armoede is echt een oorzaak van hiv-besmetting”	15
Pluralisme of fundamentalisme?	18
Moord is moord	20
Professionele dans in verre uithoeken	23
Sms-jes aan Zuluvrouwen	27
Een gezonde Hollandse partij	30
Kleinschalige ontwikkelingssamenwerking	32
Hivos kerngetallen 2006	34

Colofon

Fotografie: Omslag: Tim Hetherington / Panos / Hollandse Hoogte |
Pagina 4: Dolph Cantrijn / Hollandse Hoogte | Pagina 10: Ronald den Hommel |
Pagina 14: Brent Stirton / Getty Images | Pagina 22: Caja Ludica / Hivos |
Pagina 26: Polaris Images / Hollandse Hoogte | Portretfotografie: Elwin Lammers en
Hivos | Tekst: Elwin Lammers | Ontwerp & opmaak: Tangerine, Rotterdam | Druk:
Artoos, Rijswijk | Hivos - Juni 2007

HIVOS IN 2006

Een korte terugblik

VOORWOORD

Manuela Monteiro

De verkiezingsuitslag van eind 2006 was duidelijk. De Nederlandse burgers willen een samenleving waar solidariteit een belangrijke rol speelt. Het nieuwe kabinet heeft duidelijke ambities op het gebied van de mondiale problemen en internationale samenwerking. Hivos ziet de toekomst dan ook hoopvol tegemoet. Al geldt natuurlijk altijd: woorden zijn mooi, daden zijn beter.

Eerder in 2006 besloot de minister van Ontwikkelingssamenwerking om het meerjarenplan van Hivos voor de periode 2007-2010 (totaalbedrag: 262 miljoen euro) volledig toe te kennen. Goed nieuws, niet alleen voor Hivos zelf, maar vooral voor onze partners in het Zuiden. Zij zijn hiermee voor de komende jaren verzekerd van blijvende ondersteuning bij hun streven naar een rechtvaardigere wereld. Het stemt ook tot tevredenheid dat de commissie die de minister bij de toekenning van de subsidies adviseerde, het plan van Hivos uitermate positief beoordeelde.

In deze terugblik op 2006 vertellen Hivos-medewerkers over projecten van partners in het Zuiden. Hivos ondersteunde vorig

jaar 812 partnerorganisaties en 985 projecten, voor een totaalbedrag van ruim 80 miljoen euro. De opsomming kan dus onmogelijk volledig zijn. Daarom is op elk thema een aansprekend project uitgelicht. Op die manier hopen we een indruk te geven van wat Hivos en haar partnerorganisaties vorig jaar hebben bereikt. Wie meer wil weten, kan ook het volledige jaarverslag opvragen (of downloaden van www.hivos.nl), dan wel eens rondkijken op de websites die onder elke tekst vermeld staan.

Hivos heeft een succesvol 2006 achter de rug en is 2007 met vertrouwen ingegaan. Dat had niet gekund zonder de medewerkers op het hoofdkantoor in Den Haag, op de regiokantoren in Costa Rica, India, Indonesië en Zimbabwe, zonder onze sympathisanten en donateurs en al helemaal niet zonder onze partnerorganisaties in het Zuiden. Want uiteindelijk gaat het om hun werk.

Manuela Monteiro, Algemeen directeur Hivos

HIVOS IN HET KORT

Missie

Hivos is een Nederlandse, niet-gouvernementele organisatie die handelt vanuit humanistische waarden. Samen met lokale maatschappelijke organisaties in ontwikkelingslanden wil Hivos een bijdrage leveren aan een vrije, eerlijke en duurzame wereld. Daarin hebben burgers – vrouwen en mannen – gelijke toegang tot middelen en kansen voor ontwikkeling. En kunnen zij actief en gelijkwaardig deelnemen aan besluitvormingsprocessen die bepalend zijn voor hun leven, hun samenleving en hun toekomst.

Hivos stelt vertrouwen in de creativiteit en capaciteit van mensen. In haar bedrijfsfilosofie zijn kwaliteit, samenwerken en vernieuwen kernbegrippen. Hivos voelt zich verbonden met armen en gemarginaliseerden in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en Zuidoost-Europa. Een duurzame verbetering van hun situatie is de uiteindelijke maatstaf voor het werk en de inspanningen van Hivos. Een belangrijke leidraad daarbij is de versterking van de maatschappelijke positie van vrouwen.

Kernwaarden

- menselijke waardigheid en zelfbeschikking
- afkeer van dogmatisme en autoritaire stelsels
- pluralisme en democratie
- onderlinge solidariteit
- verantwoordelijk burgerschap
- respect voor de culturele en sociale identiteit

Werkwijze

Hivos steunt ruim 800 lokale particuliere organisaties in 30 landen. Aan deze partners levert Hivos financiële middelen, kennis, advies en politieke ondersteuning. Daarnaast onderneemt Hivos zelf lobbyactiviteiten, zowel op het internationale toneel als in Nederland. Maatschappijopbouw en duurzame economische productie vormen de centrale beleidsterreinen van Hivos. Een deel van het programma wordt uitgevoerd vanuit de regiokantoren in Zimbabwe, India, Costa Rica en Indonesië. Zij verzorgen een belangrijk deel van de contacten met partnerorganisaties, zoals advisering en begeleiding.

Rollen

Hivos versterkt lokale organisaties met kapitaal, kennis en contacten. Hivos treedt zelf op in Nederlandse, Europese en mondiale lobby en als speler in de lokale civil society (via de regiokantoren). Ook stimuleert Hivos de opbouw, uitwisseling en toepassing van kennis voor ontwikkeling. Als deelnemer aan coalities en als makelaar van contacten is Hivos onderdeel van een groot aantal netwerken.

Thema's

Hivos werkt aan:

Duurzame Economische Ontwikkeling

Democratisering, Rechten, Aids en Gender

Cultuur, ICT en Media

Samenwerking

Hivos werkt samen met tal van ngo's en andere maatschappelijke organisaties, bedrijven en overheden in Nederland, Europa en het Zuiden. Complementariteit – in expertise, werkvelden en rollen – en bundeling van krachten zijn cruciaal in het bereiken van haar doelstellingen. In Europees verband werkt Hivos actief samen met gelijkgezinde ontwikkelingsorganisaties in Alliance2015. Internationale lobby bedrijft Hivos bij voorkeur op herkenbare thema's en in nauwe samenwerking met toonaangevende Zuidelijke of internationale partnerorganisaties, of in het verband van het Eurostep-netwerk.

In Nederland bundelt Hivos haar krachten met maatschappelijke organisaties die deskundig zijn op een van haar beleidspeerpunten. Daarnaast werkt Hivos samen met verwante organisaties binnen de brancheorganisatie Partos.

Verantwoording

Hivos is een particuliere organisatie met een maatschappelijke doelstelling die een publieke functie vervult. Het Nederlands publiek (in het bijzonder de humanistische achterban), de overheid, andere financiers en samenwerkingspartners en de partnerorganisaties in het Zuiden zijn de voornaamste belanghebbenden. Hivos werkt ISO-gecertificeerd en bezit het CBF-keurmerk.

EEN TOEKOMST KUN JE LENEN

Eric Nijland

Microkrediet is hot, niet in de laatste plaats door het VN-Jaar van het Microkrediet, Máxima's inspanningen en de toekenning van de Nobelprijs voor de Vrede aan microfinancieringspionier Muhammed Yunus eind 2006. Hivos richt zich, samen met de Triodos Bank, al jaren op microfinanciering.

Ten noorden van Johannesburg ligt de armste provincie van Zuid-Afrika, Limpopo Province. De levensstandaard op het platteland is er vergelijkbaar met het over de grens gelegen Zimbabwe. Veertig procent van de mensen leeft onder de Zuid-Afrikaanse armoedegrens (75 euro per maand voor een gezin van vijf) en heeft dus geregeld honger. Slechts één derde van alle volwassenen heeft een baan. “De enige hoop voor die andere tweederde is ‘self-employment’: kleine zelfstandige worden dus”, stelt Erik Nijland, hoofd van het bureau Duurzame economische ontwikkeling. “Voor echt arme mensen is dat op eigen kracht echter bijna onmogelijk. De Small Enterprise Foundation (SEF) verstrekt haar cliënten op het platteland microkredieten. Enkele tientallen euro’s, maximaal ruim honderd euro. Dat lijkt weinig, maar het maakt vaak een wereld van verschil. Hivos steunt SEF dan ook al jaren.”

Nobelprijs

SEF volgt het Grameen-model van Muhammad Yunus, de pionier in het succesvol verstrekken van microkredieten. “Dat betekent dat leningen niet aan individuen worden verstrekt, maar aan groepen van vijf vrouwen. Elke twee weken betalen ze een klein bedrag terug. De ‘loan officer’ van SEF komt op die dag naar het dorp. Niet alleen om de terugbetalingen te innen, maar ook om de deelnemers te begeleiden. En om hen aan te moedigen een spaarrekening te openen. Binnen de groepen staan de vrouwen onderling garant voor elkaars afbetalingen. De sociale controle binnen de groepen is daardoor groot. Maar ook de bereidheid om elkaar te helpen. Als een kind of een echtgenoot ziek is, dan regelen ze onderling dat een van de vijf nu even niet hoeft af te betalen.”

Paraffine

Met het geld dat de vrouwen lenen, worden kleine bedrijfjes of winkeltjes opgezet. Erik Nijland: “Ze openen een groente- of fruitstalletje, verkopen kleren of paraffine voor lampen, brouwen bier, naaien kleding of bakken bakstenen. Niet alle bedrijfjes redden het, maar heel veel toch wel. En dan zie je al

snel veranderingen in het gezin. De kleren van de kinderen zijn schoner, want er is geld voor zeep. De kinderen eten gezonder en vooral genoeg. Schoolgeld is niet langer een probleem. Ze kunnen een echt dak voor de hut kopen, of zelfs verhuizen naar een stenen huis. Die vrouwen voelden zich voorheen vaak minderwaardig. Nu lopen ze trots rond in het dorp. Ze hebben het toch maar mooi voor elkaar gekregen betere levensomstandigheden voor hun gezin te realiseren.”

Microverzekeringen

In toenemende mate zijn reguliere banken geïnteresseerd om te investeren in microfinancieringsinstellingen (mfi's), constateert Erik Nijland. “Misschien is het tijd voor Hivos, dat altijd een voortrekkersrol wil spelen, om zich minder op microkrediet te gaan richten en meer op microverzekeringen. Daar wordt nu mee geëxperimenteerd. Een groep van 20 tot soms wel 40 personen betaalt elke maand een klein bedrag. Als er geld nodig is voor een operatie of een behandeling, dan wordt dat uit de gezamenlijke pot betaald. Een beetje zoals de ziektekassen en onderlinge waarborgmaatschappijen in West-Europa ook begonnen zijn, maar dan heel kleinschalig. Ik ben ervan overtuigd dat microverzekeringen over vijf jaar net zo hot zijn als microkrediet nu.”

www.sef.co.za | www.microfinancegateway.org |
www.microfinancegateway.org/download/socialre.pdf
(Microverzekeringen)

EN VERDER

Het **Hivos Triodos Fonds** (HTF) steunde vorig jaar 53 microfinancieringsinstellingen (mfi's) met een totaalbedrag van ruim 30 miljoen euro. Dit is bijna een kwart meer dan in 2005. De door HTF gesteunde mfi's bereikten 2,2 miljoen huishoudens. Binnen HTF komen de ontwikkelingsexpertise van Hivos en de bancaire expertise van Triodos samen.

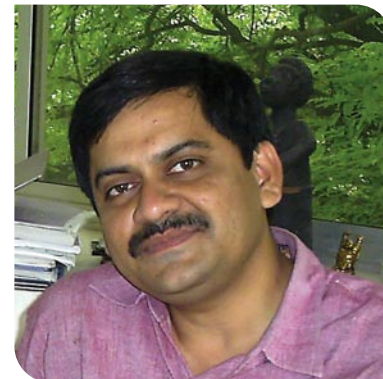
www.triodos.nl

Hivos zelf steunde 15 **startende mfi's**, die daardoor ruim 100.000 nieuwe leners krediet en andere financiële diensten konden verstrekken.

Om te weten wat het effect is van de leningen die door microfinancieringsinstellingen worden verstrekt, laat Hivos geregeld **studies** uitvoeren. De resultaten zijn bijna altijd positief of zeer positief. Hivos laat mfi's ook regelmatig beoordelen door externe experts. Op die manier kan Hivos beter vaststellen op welke punten nadere afspraken met partners moeten worden gemaakt en welke steun daarbij nodig is.

UIEN ÉN STERKE LOKALE ORGANISATIES

Bishwadeep Ghose

Wanbestuur door de overheid, ongelijke economische machtsverhoudingen, periodieke hongersnoden als gevolg van droogte, ondervoeding bij veel kinderen en een groot gebrek aan kennis om hun situatie te kunnen veranderen. De situatie van de armen, landlozen en oorspronkelijke bewoners van West-Orissa (Oost-India) is weinig benijdenswaardig. Hivos-partnerorganisatie SVA heeft er de afgelopen tien jaar veel kunnen bereiken.

De macht moet liggen bij de lokale gemeenschappen zelf. Dat was het uitgangspunt van Jagadish Pradhan toen hij aan het eind van de jaren zeventig de landelijke politiek in India vaarwel zei en zich richtte op basisorganisaties (Community Based Organisations - CBOs) in de Indiase deelstaat Orissa. Zijn filosofie: hoe sterker lokale organisaties van armen en landlozen zijn, hoe beter zij hun belangen kunnen verdedigen. In de jaren negentig werd Shabhagi Vikash Abhiyan (SVA - Campagne voor participatieve ontwikkeling) opgericht, een netwerk van inmiddels 29 basisorganisaties. SVA ondersteunt deze basisorganisaties met advies en training en probeert op die manier de situatie van de armen, de dalits (kastelozen) en de

adivasis (de oorspronkelijke bewoners) in de deelstaat Orissa te verbeteren. In totaal bereikt SVA direct en indirect zo'n drie miljoen mensen.

Landbouw

Het verbeteren van de landbouwproductie, en daarmee het inkomen van de boeren, is een belangrijk aandachtspunt van SVA. "Ze doen dit onder andere door producten gezamenlijk te verkopen en door de boeren te informeren over marktprijzen", zegt Bishwadeep Ghose, programme officer op het Hivos-regiokantoor in Bangalore (India). "In Orissa wordt vooral geproduceerd voor de lokale markt. Als je de tussenpersonen kunt elimineren, houd je als producent meer over. Zo simpel is het. Dat is dan ook precies wat SVA met succes doet. SVA probeert boeren daarnaast te stimuleren om zich meer te richten op duurzame landbouw en minder op chemische landbouw. Gemengde boerenbedrijven, met zowel akkerbouw als veeteelt, zijn daarbij een belangrijke stap. De mest van de dieren maakt boeren minder afhankelijk van kunstmest, terwijl ze wel hetzelfde productieniveau kunnen behalen. SVA-trainers leren de boeren hoe zij dit moeten aanpakken.

SVA probeert ook traditionele zaden te herintroduceren en te verbeteren. Het resultaat van dit alles is dat deze boeren in feite biologisch produceren, ook al is dit dan (nog) niet gecertificeerd.”

Uien

In Orissa worden veel uien geteeld. “Ten tijde van de oogst daalt de prijs daarvan dramatisch”, licht Bishwadeep Ghose toe. “SVA heeft ervoor gezorgd dat in veel dorpen kleinschalige opslagplaatsen gebouwd werden. Boeren kunnen er hun uien opslaan en ze later voor een hogere prijs verkopen. In de tussentijd moeten zij natuurlijk ook leven. Dankzij bemiddeling van SVA komen velen van hen nu bij lokale reguliere banken in aanmerking voor betaalbare leningen, ook al kunnen zij vaak geen enkel onderpand geven. Zonder sterke koepel achter zich, hadden zij dit alles nooit kunnen realiseren. SVA helpt ook bij het aanleggen van vijvers om vis te kweken en de aanschaf van kleine rijstmolens, zodat de boeren hun rijst zelf kunnen polijsten en er dus een hogere prijs voor krijgen. De inheemse bevolking van West-Orissa leeft over het algemeen van het verzamelen van bosproducten, zoals honing. Ook hier probeert SVA door collectieve marketing een betere prijs voor de producenten te krijgen.”

Mijnbouw

Orissa is rijk aan delfstoffen. “De regering van de deelstaat geeft graag mijnconcessies uit, want daar verdienen ze goed aan”, stelt Bishwadeep Ghose. “De lasten komen terecht bij de lokale bevolking. Gedwongen verhuizingen leiden in de praktijk altijd tot armoede, ook als mijnbouwmaatschappijen enige financiële compensatie geven. Mensen komen terecht in grote steden als Delhi en Bombay, waar geen enkel sociaal vangnet voor hen is. Door open mijnbouw wordt daarnaast veel bos vernietigd, of hebben de oorspronkelijke bewoners er in de

praktijk geen toegang meer toe. Daarnaast drogen rivieren op door de mijnbouw of worden zwaar vervuild. SVA heeft veel onderzoek gedaan naar onverantwoorde mijnbouw en is op dit gebied inmiddels een serieuze gesprekspartner geworden.” Niet alleen op dat vlak overigens. SVA-voorzitter Jagadish Pradhan werd een paar jaar geleden door de Indiase regering benoemd tot lid van de National Commission on Farmers. Deze adviescommissie moest nagaan hoe de Indiase landbouw beter gestructureerd en ondersteund kon worden. De inbreng van Jagadish Pradhan zorgde ervoor dat de realiteit uit het veld meegenomen kon worden in het nieuwe beleid.

80 rupees

Twee jaar geleden heeft het Indiase parlement de National Rural Employment Guarantee Act (NREGA) aangenomen. Deze wet moet ervoor zorgen dat alle huishoudens op het platteland 100 dagen per jaar ongeschoold werk kunnen verrichten tegen het wettelijk minimumloon (80 rupees per dag, zo'n 1,40 euro). Bishwadeep Ghose: “Het extra jaarlijkse inkomen van maximaal 8.000 rupees is op zich natuurlijk niet veel, maar veel gezinnen moeten het nu doen met 4.000-5.000 rupees per jaar. Daar komt nog bij dat de werken de lokale plattelandseconomie stimuleren: er worden kanalen gegraven, kleine wegen aangelegd en dammen gebouwd om overstromingen tegen te gaan.” Op dit moment loopt het NREGA-programma in ongeveer de helft van alle districten India. “SVA heeft er uiteraard voor gezorgd dat dat ook het geval was in West-Orissa”, lacht Bishwadeep Ghose.

“Met steun van Hivos is SVA al langer bezig in zo’n honderd dorpen de dorpelingen nauw te betrekken bij het opstellen van lokale ontwikkelingsplannen. In dorpsvergaderingen analyseren de bewoners welke problemen er zijn, welke het eerste moeten worden aangepakt en hoe dat zou moeten gebeuren. Microplanning noemen wij dat. De beslissingen welke werken uitgevoerd zouden moeten worden met de NREGA-gelden worden nu op dezelfde manier genomen. Dat maakt het erg transparant en gaat corruptie tegen. Het garandeert ook dat de dorpelingen echt iets hebben aan de werken die worden uitgevoerd. SVA zorgt er op die manier voor dat de verschillende projecten in ‘haar’ regio elkaar versterken.”

www.svaindia.org

EN VERDER

Een kwart van de Nederlandse koffiedrinkers dronk in 2006 **eerlijke koffie**. In 2002 was dat nog maar zo’n 3%. Dit resultaat is mede te danken aan de lobby die Hivos en andere organisaties binnen de Koffiecoalitie al jaren voeren. Marktlieder Sara Lee/Douwe Egberts heeft vorig jaar toegezegd binnen tien jaar uitsluitend nog koffie in te kopen die duurzaam geproduceerd is. Vorig jaar produceerden 44.000 producenten in het Zuiden 280.000 zakken (van 60 kilo) gecertificeerde koffie.

www.koffiecoalitie.nl | www.utzkapeh.org | www.fairtrade.net | www.coffeesupportnetwork.org

Het is zeker mogelijk tropische producten te winnen zonder het tropisch regenwoud schade te berokkenen. Dat bewijzen de honderden families die er, met steun van Hivos-partners, in de Amazone-regio van Bolivia fruit en noten verbouwen.

www.iphae-riberalta.org.bo | www.hivos.nl - **Zuidelijke partners – Bolivia - COINACAPA**

In Tanzania steunde Hivos vorig jaar een groot energieprogramma, waarbij zo’n 183.000 huishoudens en kleine ondernemingen de beschikking kregen over moderne fornuizen die **minder brandhout** gebruiken, zonne-energie en waterkracht. Dit scheelt per jaar 300.000 ton CO₂-uitstoot en 2500 hectare bos.

www.tatedo.org

"ARMOEDE IS ECHT EEN OORZAAK VAN HIV-BESMETTING"

Kwasi Boahene

Elke week worden in Nederland twee tot drie jongeren besmet met het hiv-virus. Wereldwijd wordt elke zeven seconden iemand geïnfecteerd. Dat is een voetbalstadion vol per dag. "Deze cijfers maken twee dingen heel duidelijk", stelt Kwasi Boahene, programme manager hiv/aids bij Hivos. "In de eerste plaats, de epidemie raakt ook ons in Nederland. In de tweede plaats: het aantal besmettingen ligt hier veel en veel lager dan in het Zuiden. Nederlanders hebben dan ook toegang tot voorlichting, condooms en aidsremmers..."

Hiv/aids is voor Hivos meer dan een gezondheidszorg probleem. "In sommige landen vallen hele generaties weg", stelt Kwasi Boahene. "Het gaat daarbij vooral om mensen in de bloei van hun leven. Het gevolg is maatschappelijke ontwrichting. Tanzania heeft bijvoorbeeld 45.000 leraren nodig om alle onderwijzers te vervangen die aan aids zijn gestorven. Twintigers, dertigers en veertigers hebben ook vaak (kleine) kinderen. In landen als Zuid-Afrika, Zimbabwe, Tanzania en Oeganda zijn er meer dan een miljoen aidswezen. Dat zijn nauwelijks te bevatten cijfers. Gezien de enorme impact die het heeft op de maatschappij in het Zuiden,

zien wij hiv/aids dan ook als een mensenrechten- en ontwikkelingskwestie."

Regeringen in het Zuiden

Het gevolg van deze beleidskeuze is dat Hivos geen organisaties steunt die zich richten op medische zorgverlening aan mensen met hiv/aids. "Het opzetten van ziekenhuizen en gezondheidsposten is een verantwoordelijkheid van de regeringen in het Zuiden. Die zijn daar over het algemeen ook best toe in staat, maar zeker als het gaat om hiv/aids ontbreekt vaak de politieke wil. Mensen met hiv hebben geen politieke macht, dus daar richt je je niet op als je herkozen wil worden. Hivos steunt daarom zowel organisaties die zich inzetten voor mensen met hiv/aids als organisaties die zich richten op groepen mensen met een verhoogd risico op besmetting. Voor wat betreft die laatste groep gaat het daarbij met name om sexwerkers en wat wij noemen LGBT: Lesbians, Gays, Bisexuals en Transgenders. Deze organisaties lobbyen naar hun regeringen en naar de farmaceutische industrie voor betaalbare medicijnen. Zij kaarten daarnaast discriminatie, ook in de gezondheidszorg, van mensen met hiv/aids aan."

Grote verschillen

Er zijn met betrekking tot hiv/aids grote verschillen tussen Afrika en de rest van het Zuiden, weet Kwasi Boahene. “In de eerste plaats komt hiv/aids in Afrika veel meer voor dan waar dan ook. In Latijns-Amerika was aids tot een jaar of vijf geleden in belangrijke mate een mannenprobleem. Het trof vooral homo’s - in het ietwat verhullende jargon aldaar MSM genoemd: Men having Sex with Men - en mannen die prostituees bezoeken. In Afrika zijn er meer vrouwen dan mannen besmet en wordt het virus al lang vooral via heteroseksueel contact overgedragen. De armoede in Afrika is ook veel groter. Latijns-Amerika is natuurlijk ook niet rijk, maar het probleem is daar over het algemeen niet dat mensen niets te eten hebben. Armoede is echt een oorzaak van hiv-besmetting. Mensen hebben simpelweg geen geld voor condooms en ook geen toegang tot informatie, zeker niet op het platteland. Beschikbaarheid van medicijnen is een ander verschil. Van de mensen die acuut aidsremmers nodig hebben om te kunnen overleven, krijgt in Afrika slechts 28% deze medicijnen daadwerkelijk. De diagnose hiv/aids betekent daar vaak een doodvonnis, zeker op het platteland. In Latijns-Amerika ligt dit percentage op 72%.”

Seksuele minderheden

Deze verschillen leiden er ook toe dat Hivos-partnerorganisaties in het Zuiden de problemen in hun land verschillend aanpakken. Kwasi Boahene: “In Latijns-Amerika wordt met name gefocust op seksuele minderheden. Je wordt daar als homo zeker nog gediscrimineerd, maar op een conferentie wordt er naar de goed-organiseerde LGBT-belangenorganisaties geluisterd. Hetzelfde zie je in een land als India, waar sexwerkers enerzijds gediscrimineerd worden, maar waar hun organisaties anderzijds vaak een serieuze gesprekspartner zijn. Een Hivos-partnerorganisatie als FEDAEPS (Fundación Ecuatoriana de Acción,

Estudios y Participación Social) in Ecuador organiseert prostituees lokaal, maar voert ook internationaal actie tegen regionale vrijhandelsverdragen die de toegang tot aidsremmende medicijnen dreigen te beperken. Ze richten zich expliciet op LGBT-mensen met hiv/aids, die vaak gediscrimineerd worden als het gaat om gezondheidszorg. Ze lobbyen naar de overheid voor een beter aidsbeleid, runnen een hotline voor mensen die vragen hebben over hiv/aids en trainen trainers die in sociale organisaties speciale programma's voor mensen met hiv/aids moeten ondersteunen of uitvoeren.”

Beleidsbeïnvloeding

In tegenstelling tot in Latijns-Amerika, houden in Afrika veel organisaties zich bezig met daadwerkelijke zorg aan mensen met hiv/aids. “Dat is logisch want Afrikaanse overheden schieten op dat vlak schromelijk tekort”, vindt Kwasi Boahene. “Hivos zelf richt zich met name op organisaties die zich bezig houden met de lobby voor medicijnen en beleidsbeïnvloeding. De Treatment Action Campaign in Zuid-Afrika is hiervan een van de beste voorbeelden. Inmiddels alweer vier jaar geleden slaagde TAC erin om de Zuid-Afrikaanse regering te dwingen aidsremmers te gaan verstrekken. Vorig jaar lukte het TAC eindelijk om de overheid ertoe te brengen om maatschappelijke organisaties te betrekken bij het opstellen van het nationale aidsplan. Het Kenya Aids NGOs Consortium (KANCO), een andere Hivos-partner, kreeg het vorig jaar voor elkaar om de verstrekking van gratis aidsmedicijnen te realiseren én ervoor te zorgen dat ook homo seksuelen en drugsgebruikers opgenomen werden in het nationale plan voor aidsbestrijding.”

Jongeren

Preventie richt zich in Afrika veel meer op jongeren, dan op seksuele minderheden of speciale doelgroepen, zoals in Latijns-Amerika. Kwasi Boahene: "Hivos steunt vooral creatieve en innovatieve organisaties van jongeren zelf. Ombetja Yehinga (Rood Lintje) uit Namibië slaagt erin om via theater, film, modeshows en een opvallende nieuwsbrief verspreiding van het virus onder jongeren én stigmatisering van hiv/aids-patiënten tegen te gaan. Straight Talk uit Kenia bereikt miljoenen jongeren door een maandelijkse krant, een radioprogramma, een website, computerspelletjes en het massaal inzetten van sms-jes met een tekst als: 'Enjoy your Friday evening. Use your condom!'. Deze aanpak sluit aan op de belevingswereld van jongeren en is succesvol."

Taboes

Het doorbreken van taboes is vaak noodzakelijk om tot een goed hiv/aidsbeleid te kunnen komen. "Er speelt vaak een morele kant van de zaak. Als je besmet bent met hiv, dan heb je iets verkeerd en/of immoreels gedaan, zo wordt vaak gedacht. Mensen worden buitengesloten, gediscrimineerd, genegeerd. In veel Afrikaanse landen kan niet openlijk gepraat worden over sex en al helemaal niet over homoseksualiteit. Homo-organisaties zijn er logischerwijs dan ook veel minder goed georganiseerd. Als gevolg van de World Social Forum bijeenkomst in Nairobi is homo-emancipatie overigens wel een onderwerp voor debat geworden in veel Afrikaanse landen. Homoseksualiteit komt steeds meer in het nieuws, vaak negatief weliswaar, maar toch. In Latijns-Amerika en met name Midden-Amerika speelt de katholieke kerk een belangrijke rol bij (het niet kunnen doorbreken van) taboes. Zij maken bijvoorbeeld sexeducatie op scholen onmogelijk. In Afrika is daar vaak meer ruimte voor." Of de aids-epidemie tot staan gebracht kan worden, weet Kwasi Boahene niet. "Voor het eerst in 25 jaar

nam het totale aantal mensen dat wereldwijd besmet is met het hiv-virus vorig jaar niet verder toe. Maar een stabilisering van de groei van de epidemie, als dat al zo blijft, is nog iets heel anders dan een significante afname. Er zal de komende jaren nog werk genoeg zijn voor onze partnerorganisaties."

www.stopaidsnow.nl | www.unaids.org | www.avert.org |
www.theglobalfund.org | www.tac.org.za | www.kanco.org |
www.straighttalk.or.ke

HIV/AIDS IN CIJFERS

Mensen met hiv/aids:

- ⌘ Wereldwijd: 39,5 miljoen
- ⌘ Afrika: 25 miljoen
- ⌘ Zuid-Oost Azië: 8,5 miljoen
- ⌘ Midden- en Latijns-Amerika: 1,7 miljoen
- ⌘ Oost-Europa en Centraal-Azië: 1,7 miljoen
- ⌘ Midden-Oosten: 0,5 miljoen
- ⌘ Noord-Amerika: 1,2 miljoen
- ⌘ West-Europa: 0,9 miljoen
- ⌘ Nederland: 18.000 (0,2% van alle volwassenen)

In 2006 bedroeg het aantal aidsdoden wereldwijd 3 miljoen en het total aantal aidsdoden tot nu toe is 25 miljoen mensen.

Het aantal aidswezen wereldwijd in 2006 bedroeg 15 miljoen kinderen.

In Zuidelijk Afrika is zo'n 20% van alle volwassenen besmet. In Swaziland ('het land van de wezen') is dit zelfs 33%.

PLURALISME OF FUNDAMENTALISME?

Firliana Purwanti

Fundamentalisme leidt bijna automatisch tot onderdrukking van vrouwen, homo's en andere gemarginaliseerde groepen. Zo ook in Indonesië, waar religieuze fundamentalisten de afgelopen jaren sterk aan invloed hebben gewonnen. Samen met partnerorganisaties probeert het regiokantoor van Hivos in Jakarta het tij te keren.

Een vrouw die zich na negen uur 's avonds buiten op straat bevindt, loopt in Tangerang, een voorstad van Jakarta, het risico gearresteerd te worden als prostituee. Dit is het gevolg van een gemeenteverordening waarin wordt gesteld dat mensen die 'de indruk geven zich te prostitueren' zich niet in het openbaar mogen begeven. "De formulering van de verordening opent de deur voor subjectieve uitleg", stelt Firliana Purwanti, programme officer mensenrechten op het regiokantoor van Hivos in Indonesië. "Het is een typerend voorbeeld van lokale regelgeving die volledig in strijd is met de Indonesische grondwet. Het door fundamentalisten gedomineerde gemeentebestuur claimt dat het besluit is genomen om misdaad, prostitutie en hiv/aids tegen te gaan, maar dat is natuurlijk flauwekul. Ze willen gewoon hun conservatieve

religieuze waarden opleggen. Vorig jaar was er een lerares die 's avonds medicijnen moest halen. Ze is daadwerkelijk in de cel beland. Dat heeft toen tot veel aandacht in de pers geleid. In een andere provincie waar religieus rechts veel invloed heeft, werden alle ambtenaren verplicht op hun werk te komen in islamitische kleding, met lange mouwen en dergelijke. In Palembang, Zuid Sumatra heeft een meerderheid van religieuze fundamentalisten homoseksualiteit zelfs strafbaar gemaakt."

Pornografie

Ook op landelijk niveau probeerden de fundamentalisten hun vrijheidsbeperkende agenda door te drukken, onder andere door het indienen van wetgeving die zogezegd bedoeld was om pornografie tegen te gaan. Firliana Purwanti: "In de eerste versie stond dat vrouwen hun buik en schouders in het openbaar altijd moeten bedekken. Wij vinden dat de staat er niets mee te maken heeft hoe een vrouw zich kleedt. Nog los daarvan: dit gaat rechtstreeks in tegen de traditionele dracht in Bali en Papua. Het is dus discriminerend. De hele controversie had overigens nog wel een goede kant. Toen maatschappelijke organisaties zich tegen de wet verzette, kwam het onderwerp

'lichamelijke integriteit' uitgebreid in de pers. We hoeven inmiddels niemand in Indonesië meer uit te leggen waaróm wij vinden dat dit soort wetgeving onmenselijk en discriminerend is."

Drie redenen

Er zijn volgens Firliana Purwanti grofweg drie redenen waarom fundamentalisten de laatste jaren zo aan invloed hebben gewonnen in Indonesië. "In de eerste plaats heeft de seculiere staat niet gezorgd voor huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg, onderwijs en andere basisvoorzieningen. De staat is er evenmin in geslaagd om ervoor te zorgen dat iedereen gelijke toegang heeft tot het justitiële systeem, niet in het minst door de wijdverbreide corruptie. Door het falen van de staat zijn mensen ertoe gebracht religie als een alternatief te zien. Religieuze instanties zijn in het gat gesprongen. In de laatste plaats, en dat is op zich natuurlijk een positieve ontwikkeling, worden uiterst links en uiterst rechts (de fundamentalisten dus) niet meer onderdrukt sinds het einde van het Soeharto-tijdperk in 1998."

Pluralisme campagne

Zes Hivos-partnerorganisaties zijn in reactie op de toenemende invloed van de fundamentalisten een pluralisme campagne gestart. Firliana Purwanti: "Het doel is een democratische maatschappij waar minderheden kunnen leven zonder stigma of discriminatie. De campagne richt zich vooral op jongeren, omdat de radicale religieuze beweging met name daar rekruteert. In Centraal-Java is er een project waar jongeren geleerd wordt videofilms te maken. Onderdeel van de training zijn opdrachten over pluralisme. Er worden ook lessen gegeven over democratie en gelijkheid. In Atjeh krijgen gewone vrouwen de kans om videofilms te maken. Zo kunnen vrouwen in andere delen van het land zien wat het betekent om te leven in een provincie waar de sharia is ingevoerd." Al te optimistisch over de toekomst is Firliana Purwanti niet. "Veel politici proberen kiezers

EN VERDER

Vorig jaar begon Hivos in Oost-Afrika een programma voor de versterking van organisaties van lesbiennes, **homo's**, biseksuele en transseksuelen (LGBT). De afgelopen jaren heeft Hivos op de Balkan, in samenwerking met het COC, ook gewerkt aan het versterken van de homobeweging. In die regio zijn daardoor sterkere belangenorganisaties ontstaan. www.coc.nl | www.gaykenya.com | www.google.com en dan: **Coalition of African Lesbians**

In Ecuador werden, na protesten tegen zowel milieuvuiling door oliemaatschappijen in het Amazonegebied als een Amerikaanse militaire bases, tientallen activisten gearresteerd en mishandeld. Hivos-partnerorganisatie Inredh documenteerde 24 **schendingen** van de rechten van activisten en legde deze voor aan de Inter-Amerikaanse Raad voor de Mensenrechten. www.inredh.org

Vorig jaar zijn steeds meer organisaties, zowel in het Noorden als in het Zuiden, gaan deelnemen aan de succesvolle en langlopende campagne 'Stop Kinderarbeid - School, de beste werkplaats'. Tevens werd een grote conferentie georganiseerd in Honduras, met vertegenwoordigers van ngo's en vakbonden uit Midden-Amerika, Europa, India en Zimbabwe. www.schooldebestedewerkplaats.org

te winnen door de religieuze kaart te trekken. Ze zijn bang dat ze niet gekozen worden als ze zich uitspreken voor pluralisme. Als dat zo blijft, gaat het in Indonesië niet de goede kant op." www.elsam.or.id | www.imparsial.org | www.utankayu.org | www.komnasperempuan.or.id

MOORD IS MOORD

Chantal Verdonk

Gezondheidscentra die vrouwen geen morning after pil verstrekken, al hebben ze er wel recht op. Vrouwen die sterven bij gedwongen sterilisaties. Mannen die een vrouw beestachtig ombrengen en met een lichte straf wegekomen. Er is nog werk genoeg aan de winkel voor de Peruaanse vrouwenorganisatie DEMUS.

“Ik heb Cynthia gedood omdat ze niet van me hield.” Met deze woorden ‘rechtvaardigde’ de collega van Cynthia dat hij haar verkrachtte en vervolgens in stukken sneed. De afgelopen vijf jaar telde de Peruaanse vrouwenorganisatie DEMUS niet minder dan 346 gevallen van feminicidio, moord op vrouwen omdat ze vrouw zijn. “DEMUS volgt rechtszaken wegens feminicidio nauwlettend”, stelt Chantal Verdonk, programme officer gender, vrouwen en ontwikkeling. “Het bleek dat mannen die hun (ex)-partner vermoordden over het algemeen een veel lagere straf kregen dan wanneer ze hun buurman zouden hebben omgebracht. In sommige gevallen werden ze, ondanks bewijs van hun schuld, zelfs vrijgesproken.”

Minderwaardig

Voor DEMUS is feminicidio en de manier waarop de Peruaanse overheid daarmee omgaat, een bewijs dat vrouwen in Peru nog steeds als minderwaardig worden gezien. Je eigen vrouw is je bezit en daar mag je mee doen wat je wilt. En als zij niet meer jouw vrouw of vriendin is, of dat niet wil worden, dan mag dat ook bestraft worden. Geweld tegen vrouwen is daardoor in feite algemeen geaccepteerd. Niet door DEMUS uiteraard.

“DEMUS biedt vrouwen hulpverlening, juridisch, psychologisch, medisch en sociaal”, somt Chantal Verdonk op. “Ze hebben zelfs enkele Blijf-van-mijn-lijf-huizen, al is de situatie daar schrijnend door het gebrek aan voorzieningen. Ze lobbyen naar de politiek en de overheid, geven trainingen en hebben een telefonische hulplijn. DEMUS voert ook publiekscampagnes. Zo organiseren ze elk jaar een zeer populaire wedstrijd op televisie voor zowel de meest stereotype rolbevestigende tv-reclame als de meest roldoorbrekende. Ze richten zich ook op discriminatie van lesbische vrouwen. In de plattelandsgedebieden waar het conflict met de maoïstische rebellenbeweging ‘Lichtend Pad’ is uitgevochten, hebben ze een programma voor slachtoffers van seksueel geweld. En ze proberen de honderd-

duizenden meisjes en vrouwen op het platteland zonder identiteitskaart aan officiële papieren te helpen, waardoor ze kunnen stemmen, een bankrekening kunnen openen, handelingsbevoegd worden, naar school kunnen en normaal toegang hebben tot sociale programma's zoals het befaamde 'vaso de leche' (glas melk programma).

Rechtszaken

Abortus is een belangrijk actiethema voor DEMUS. Chantal Verdonk: "Therapeutische abortus is in Peru toegestaan als het leven of de gezondheid van de moeder ernstig in gevaar is of als het kind geen kans van overleven heeft. Maar in de praktijk wordt de wet door ziekenhuizen en gezondheidscentra lang niet altijd nageleefd. Vorig jaar spande DEMUS een rechtszaak aan tegen een ziekenhuis dat een abortus had geweigerd, ook al was al tijdens de zwangerschap duidelijk dat de baby een fatale aandoening had waardoor de aanleg van de hersenen verstoord was. Onder enorme media-aandacht herbevestigde de rechter de wet. Op dezelfde manier heeft DEMUS ervoor kunnen zorgen dat ziekenhuizen en gezondheidscentra gedwongen werden informatie te verschaffen over de morning after pil, als vrouwen daarom vragen. Dankzij DEMUS hebben een man en zijn gezin, door een positieve uitspraak van het Inter-Amerikaanse gerechtshof voor Mensenrechten, smartengeld van de Peruaanse regering toegewezen gekregen nadat hij zijn vrouw bij een gedwongen sterilisatieoperatie verloor. Het voeren van rechtszaken is een effectieve strategie gebleken om de situatie van Peruaanse vrouwen te verbeteren."

www.demus.org.pe | www.cladem.org | www.promsex.org | www.radiomilenia.com.pe | www.flora.org.pe | www.manuela.org.pe

EN VERDER

Partnerorganisaties van Hivos in **Bolivia** liepen voorop bij de campagne die leidde tot een nieuwe grondwet in Bolivia. Een derde van de nieuwe grondwetgevende vergadering bestaat inmiddels uit vrouwen. De Boliviaanse vrouwenorganisaties streven ook naar beperking van de invloed van de katholieke kerk op de grondwet.

www.coordinadoramujer.org

Een groep door Hivos gesteunde **Iraanse vrouwen-activisten** heeft vorig jaar het initiatief genomen tot een handtekeningenactie. Zij willen een miljoen handtekeningen ophalen om wetswijzigingen op het gebied van onder andere echtscheiding te bereiken. Andere activisten voerden een campagne tegen steniging als straf voor overspel.

www.we-change.org

Women on Web, een initiatief van Hivos-partner Women on Waves, biedt vrouwen in landen waar abortus verboden is, de mogelijkheid om via internet in contact te komen met een arts. Deze kunnen na een (digitaal) consult een veilige medische abortus via medicatie verstrekken. Er is tevens een uitgebreide website en een telefonische hulplijn.

www.womenonwaves.nl

PROFESSIONELE DANS IN VERRE UITHOEKEN

Carola Leering

Vijf procent van haar totale budget besteedde Hivos vorig jaar aan kunst en cultuur. Waarom eigenlijk? En wat deed een dansschool in Nairobi met de 30.000 euro die ze van Hivos ontving?

Kunst en cultuur worden vaak gezien als een luxe. “Hivos ziet het eerder als een basisbehoefte”, stelt programme officer kunst en cultuur Carola Leering. “Kunst en cultuur dragen bij aan de ontwikkeling van een samenleving. Ze bieden ruimte voor nieuwe ideeën en nieuwe mogelijkheden. Zonder verbeelding is er geen toekomstperspectief en dus geen uitzicht op verandering. Kunstenaars geven vorm aan waarden, gevoelens en behoeften van mensen, niet in de laatste plaats daar waar het gaat om identiteit en zingeving. Kunst en cultuur kunnen bruggen bouwen, tussen mensen, landen en culturen. Ze leiden tot discussies en dragen bij aan een klimaat waarin ideeën vrij uitgewisseld worden. Op die manier kunnen ze bijdragen aan de bevordering van democratisering en pluriformiteit. Hivos ziet het dus heel breed. Om die reden hebben wij in 1995 dan ook het Hivos Cultuurfonds opgericht, dat onafhankelijke artistieke initiatieven in het Zuiden ondersteunt.”

Kolonialisme

Of het nu gaat om mode, muziek of ideeën, overal ter wereld hebben jongeren de neiging het Westen te kopiëren en dan met name Amerika. De Amerikaanse muziek- en filmindustrie speelt hierbij een belangrijke rol. “Maar onderschat ook de gevolgen van het kolonialisme niet”, stelt Carola Leering. “De hele koloniale tijd, en in feite ook de periode daarna, is de Afrikaanse cultuur ondergewaardeerd en/of onderdrukt. Zowel impliciet als expliciet was de boodschap altijd: jullie achtergrond deugt niet. Jullie moeten de normen en waarden van de westerse ‘beschaving’ volgen, anders wordt het nooit wat. In de Afrikaanse culturen zitten echter veel waardevolle elementen, zoals bijvoorbeeld de grote solidariteit en gemeenschapszin. Die kunnen bijdragen aan het vergroten van de eigen creativiteit en innovativiteit. Een probleem daarbij is het zeer beperkte aanbod van ‘eigen’ kunst en cultuur. Kun je het jongeren kwalijk nemen als ze zich vooral richten op westerse ideeën wanneer ze alleen maar Hollywood producties te zien krijgen? Als de hele boekenlijst van hun opleiding geschreven is door westerlingen?”

Klimaat

Eén van de Hivos-partnerorganisaties die probeert de belevingswereld van Afrikaanse jongeren te verruimen, is K-PAG, de Kenya Performing Arts Group. K-PAG is in 2003 opgericht door de Keniaanse (in Europa opgeleide) danser en theater-expert Odak Oyango en de Nederlandse choreografe en danslerares Saskia Ottenhoff. Zij zien het als hun taak om in Kenia een klimaat te scheppen waar artiesten hun talenten professioneel én als broodwinning kunnen ontwikkelen. Daarnaast willen zij nieuwe vormen van dans en theater stimuleren, geïnspireerd door de verschillende kunst- en cultuuruitingen in Kenia. Zij doen dit door getalenteerde en gemotiveerde jongeren op te leiden. Het programma duurt twee jaar en omvat niet alleen dans zelf, maar ook alles er omheen. Je moet dan denken aan podiumtechnieken, artistiek en financieel management, kunstgeschiedenis, blessurepreventie en lichaamsverzorging (inclusief hiv-voorlichting), decorbouw en het ontwerpen en maken van kleding. Het is de bedoeling dat de jongeren uitgerust worden met een breed arsenaal aan creatieve en zakelijke vaardigheden.

Audities

De selectie van de jongeren die aan de opleiding mogen deelnemen, gebeurt via audities. K-PAG werkt daarvoor samen met scholen en community centres in heel Kenia, zowel in de stad als op het platteland. Carola Leering: "Ze zorgen er ook voor jongeren uit verschillende bevolkingsgroepen binnen te halen en een zo evenwichtig mogelijke verdeling te maken tussen jongens en meisjes. Bij veel Kenianen is het nog niet zo geaccepteerd dat jonge vrouwen op het podium optreden. Meisjes worden dus over het algemeen door hun ouders niet gestimuleerd om naar de K-PAG school te gaan, zeker niet als ze daar vijf dagen per week intern zullen verblijven." Uit de honderden jongeren die meedoen aan de audities, worden er

uiteindelijk zo'n zestien geselecteerd. "Hen wordt een kleine financiële bijdrage gevraagd. Over het algemeen hebben de studenten er een parttime baan bij om de opleiding te kunnen betalen. Dat zegt wel iets over hun motivatie."

Baan

Naarmate de opleiding vordert, worden de deelnemers ook steeds meer docent en steeds minder student. "Ze krijgen steeds meer verantwoordelijkheden", vat Carola Leering samen. "Daardoor worden ze goed voorbereid op een baan in de artistieke sector. Die zijn overigens nog minder dik gezaaid dan in Nederland. Samen met andere organisaties voert K-PAG een lobby bij de Keniaanse regering om artistieke vakken als theater en dans op te nemen in het curriculum van middelbare en lagere scholen. Dit hangt uiteraard weer samen met het streven van K-PAG om de eigen Afrikaanse identiteit te versterken. Maar het zou natuurlijk ook betekenen dat er geschikte arbeidsplaatsen ontstaan voor jongeren die de K-PAG leerschool hebben afgerond. Eén leerling is overigens dit jaar aangenomen voor een vervolgopleiding op de dansacademie in Tilburg. Het is helemaal niet uitgesloten dat sommige van de K-PAG dansers internationaal zullen doorbreken."

Nederland

De grote producties van K-PAG worden opgevoerd in het National Theatre in Nairobi en op tal van andere plaatsen in het land, met name in scholen en community centres. "De term 'in het hele land' moet je daarbij redelijk letterlijk zien", stelt Carola Leering. "Ze gaan echt naar verre uithoeken, waar zelden of nooit cultuurvoorstellingen gegeven worden. Het is echt heel bijzonder als daar een dansgroep uit het verre Nairobi komt met een optreden dat traditionele en moderne dans combineert. Onlangs gaven ze ook een veelgeprezen voorstelling over het drama van hiv/aids tijdens het World Social Forum.

EN VERDER

Onafhankelijke kunstenaars en kleinschalige culturele uitingen worden niet alleen bedreigd door de commerciële media- en cultuurindustrie, maar ook door repressieve regeringen en intolerante maatschappelijke groeperingen. Unesco, de culturele tak van de VN, heeft daarom een verdrag opgesteld om de diversiteit van cultuur uitingen te beschermen. Implementatie van de maatregelen hangt in veel landen af van druk. Hivos ondersteunt daarom wereldwijd de lobbycampagne **Freedom of Expression**, waar veel Hivos-partnerorganisaties aan deelnemen.

Met steun van Hivos werden er vorig jaar in het Zuiden maar liefst 61 **speelfilms** en documentaires gemaakt. Een aantal daarvan werden vertoond op het International Film Festival Rotterdam (IFFR) en het International Documentary Filmfestival Amsterdam (IDFA).

Ze hebben ook al opgetreden in Ethiopië. Ethiopian Airlines sponsorde daarbij de tickets. De afgelopen jaren hebben ze daarnaast elk jaar een tournee in Nederland gehouden. Deze wordt grotendeels betaald door het Hivos NCDO Cultuurfonds, dat tot doel heeft artistieke producties uit het Zuiden naar Nederland te halen. Het gaat daarbij niet alleen om optredens, maar ook om het geven van workshops op scholen. Het uitwisselingsaspect, de wederzijdse artistieke bevruchting met studenten in Nederland, wordt steeds belangrijker. De tournee van vorig jaar heeft bijvoorbeeld geleid tot een flink aantal studenten van ROC Amsterdam Gooi en Vechtstreek, die stage

hebben gelopen in Kenia. En die vervolgens weer allemaal eigen Noord-Zuid initiatieven ontplooiën."

www.kenyaarts.com (K-PAG) | www.hivosncdocultuurfonds.nl | www.krachtvancultuur.nl | www.africancolors.net

---

HIVOS CULTUURFONDS

Voor Hivos spelen kunst en cultuur een wezenlijke rol in ontwikkelings- en emancipatieprocessen. Zij dragen bij aan het scheppen van een klimaat waarin ideeën vrijelijk uitgewisseld kunnen worden. In 1995 werd het Hivos Cultuurfonds opgericht. Via dit fonds worden kunstenaars en culturele organisaties in het Zuiden ondersteund met als doel:

- Onafhankelijke artistieke initiatieven te ondersteunen, die kritisch reflecteren op maatschappelijke ontwikkelingen;
- Bij te dragen aan de ontwikkeling en professionalisering van de culturele sector;
- Een brede verspreiding van culturele producten te realiseren;
- Gelijkwaardige uitwisselingen tussen kunstenaars mogelijk te maken, zowel nationaal als internationaal.

In samenwerking met de Nationale Commissie voor internationale samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) van het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft Hivos eind 2004 daarnaast het Hivos-NCDO Cultuurfonds opgericht. Dit heeft tot doel steun te geven aan Nederlandse culturele organisaties die producties uit het Zuiden stimuleren én deze producties toegankelijk te maken voor een Nederlands publiek.

www.hivosncdocultuurfonds.nl

SMS-JES AAN ZULUVROUWEN

Margreet van Doodewaard

Wekelijks een online nieuwsbrief over Afrika rondsturen dat door zo'n 60.000 activisten, wetenschappers, politici en anderen gelezen wordt. Sms-jes verzenden aan Zulu-vrouwen in Zuid-Afrika om hen uit te leggen hoe en waar ze hun recht kunnen halen. Fahamu ('bewustzijn' in het Kiswahili) strijdt op verschillende manieren voor sociale rechtvaardigheid en gebruikt daarbij moderne ICT-methoden.

Uitgebreide artikelen over de repressie in Zimbabwe, de reïntegratie van voormalige kindsoldaten in Liberia, de rol van multinationals die afkomstig zijn uit het Zuiden zelf en de vraag of Shell weg moet uit Nigeria. Een overzicht van prominente bloggers uit Afrika. Lezersbrieven. En vele tientallen korte nieuwsberichten in rubrieken als cultuur, gender, conflicten, mensenrechten, sociale bewegingen, vluchtelingen, verkiezingen, Afrika en China, corruptie, hiv/aids, onderwijs, homoseksualiteit, milieu, land en landrechten, vrijheid van meningsuiting, nieuws uit de diaspora, internet en boeken, vaak met vermelding van websites waar de informatie vandaan komt of waar nadere informatie te vinden is. Ziedaar het laatste nummer van Pambazuka News, een online weekblad van

gemiddeld zo'n 35 pagina's. Pambazuka ('sta op' in het Kiswahili) is een initiatief van Fahamu. De organisatie heeft kantoren in Kaapstad, Nairobi en Oxford. Het bevorderen van sociale rechtvaardigheid en mensenrechten is de rode draad binnen al haar activiteiten. 'Fahamu heeft als ideaal een wereld waar mensen zich bevrijden van alle vormen van onderdrukking, hun sociale verantwoordelijkheden nemen, elkaars verschillen respecteren en zichzelf ten volle ontplooiën', aldus Fahamu op haar website.

Lezerspubliek

Sinds twee jaar steunt Hivos Fahamu. "Pambazuka News bestond toen al een aantal jaren en was uitgegroeid tot een toonaangevend online tijdschrift, dat ook regelmatig geciteerd wordt in andere media", blikt programme officer ICT en media Margreet van Doodewaard terug. "Het heeft een zeer breed lezerspubliek, niet in de laatste plaats in het Zuiden. Activisten in Afrika wonen toch vaak in de hoofdstad en daar zijn de internetverbindingen over het algemeen goed genoeg om met een online tijdschrift te kunnen werken. Voor gebruik in de eigen organisatie of op het platteland kunnen ze vervolgens artikelen,

commentaren en reportages uit Pambazuka printen en zo verder verspreiden. Pambazuka News doet echt wat de kern is van het ICT-programma van Hivos: gedachten, ideeën en verhalen uit de civil society een platform geven. Making civil voices heard, zoals dat in het Engels zo mooi gezegd kan worden.”

Podcasts

Belangrijk bij de beslissing van Hivos om het tijdschrift te steunen, was ook dat Pambazuka News experimenteert met nieuwe digitale technieken. Margreet van Doodewaard: “Vorig jaar hebben ze, op basis van eigen onderzoek, vier uitgebreide essays geschreven. Onder andere over de gevolgen van globalisering voor armen en gemarginaliseerde groepen. Op de website koppelen ze daar dan podcasts aan, digitale radio-uitzendingen van interviews met gerenommeerde activisten uit het Zuiden. Op die manier creëer je net wat extra’s. Uiteraard kunnen radiostations uit heel Afrika die podcasts vervolgens downloaden en zelf weer uitzenden. Zo wordt ook het platteland bereikt.”

Landrechten

Afgelopen jaar startte Fahamu Zuid-Afrika in samenwerking met vijf lokale partners een nieuw project gericht op vrouwen in KwaZulu-Natal. Ze richten zich daarbij op huiselijk geweld en landrechten. “Dat zijn de twee grootste problemen waar vrouwen in die provincie mee kampen”, legt Margreet van Doodewaard uit. “Het thema huiselijk geweld spreekt voor zich. Vrouwen worden thuis mishandeld en politie noch justitie doen daar veel tegen. En dan is er ook nog het probleem dat medische verzorging lang niet altijd direct om de hoek te krijgen is. Het probleem van de landrechten speelt vooral als de man overlijdt. Gezien de hoge hiv-besmettingsgraad in de provincie is dat iets wat steeds vaker voorkomt. Volgens de Zulu-traditie

gaat het land waar de vrouw op werkt na het overlijden van haar echtgenoot terug naar de familie van die overleden echtgenoot. Zijzelf staat vervolgens met lege handen. De Zuid-Afrikaanse wet geeft de vrouwen wél rechten na het overlijden van haar echtgenoot. Maar veel vrouwen in KwaZulu-Natal weten dat niet. Of ze weten dat wel, maar ze weten niet hoe ze hun recht moeten halen.”

Recht halen

Fahamu probeert vrouwen op drie manieren te informeren over hun rechten én over manieren om hun recht ook daadwerkelijk te halen. “Zij geven informatie en maken deze thema’s bespreekbaar via radio-uitzendingen”, stelt Margreet van Doodewaard. “Radio is overal in Afrika nog steeds verreweg het belangrijkste communicatiemiddel. De podcasts die Fahamu maakt voor Pambazuka News spelen hierbij ook weer een rol: lokale radiostations kunnen die uitzenden. Fahamu heeft ook een aantal informatiepunten opgezet, kleine kantoorjes dus. Vrouwen kunnen daar terecht met hun vragen. Op geregelde tijden zijn er artsen, advocaten en vertegenwoordigers van de overheid aanwezig om de vrouwen daadwerkelijk verder te helpen. In de laatste plaats maakt Fahamu gebruik van mobiele telefonie. Het ontvangen van sms-jes is redelijk anoniem en dus laagdrempelig. Fahamu stuurt korte antwoorden naar vrouwen die een hulpvraag sms-en. Uiteraard wordt daarbij verwezen naar de infopunten en/of de radio-uitzendingen. Sommige berichten worden ook rondgestuurd naar alle nummers die ze hebben. ‘Als je een vraag hebt over dit of dat, bel dan dit nummer’, is daarbij de boodschap. In het najaar van 2007 zal er geëvalueerd worden of vrouwen meer kennis hebben gekregen over hun rechten, of ze de weg naar de informatiepunten hebben gevonden en of ze daar vervolgens ook daadwerkelijk zijn geholpen.”

Gelijkwaardiger

Op dit moment ondersteunt Hivos Fahamu (en daarmee Pambazuka News) op projectbasis. "In de toekomst willen we Fahamu als organisatie gaan ondersteunen en versterken. Zij kunnen dan zelf beslissen hoe ze de middelen en menskracht inzetten. Zo'n strategisch partnerschap is veel gelijkwaardiger dan de traditionele relatie tussen donor en ontvanger. We willen daarnaast nog meer met hen samenwerken. De kennis en ervaring die zij hebben opgedaan bij het inzetten van ICT kan via gezamenlijke activiteiten gedeeld worden met andere Hivos-partners. Op die manier snijdt het mes aan nog meer kanten tegelijk."

www.fahamu.org | www.pambazuka.org |

www.topics.developmentgateway.org (ICT en ontwikkeling) |

www.apc.org (ICT en ontwikkeling) |

www.globalvoicesonline.org (wereldblogs)

EN VERDER

De stem van het Zuiden ook op internet laten horen. Het aantal partnerorganisaties op het gebied van ICT en media is het afgelopen jaar verdubbeld. Zo ontwikkelde een nieuwe Hivos-partner spelletjes voor mobiele telefoons om Keniaanse jongeren bewust te maken van de risico's van hiv/aids.

www.zmqsoft.com

Samen met de **KPN** heeft Hivos een project opgezet om ICT-kennis van KPN-medewerkers over te dragen op Hivos-partnerorganisaties. Zo werd met steun van KPN-vrijwilligers vorig jaar een gratis kindertelefoon in Malawi opgezet, waar jongeren terecht kunnen met vragen over hiv/aids. ICT-dienstverlener Logica CMG is inmiddels ook geïnteresseerd in een gezamenlijk project met Hivos.

www.starprogramme.org | www.yoneco.org.mw

Wegens succes geprolongeerd. Net als in voorgaande jaren organiseerde of stimuleerde Hivos in 2006:

www.oneworld.net

(de stem van de civil society uit het Zuiden)

<http://ngoinabox.org>

(software voor ngo's in het Zuiden zodat ze veilig kunnen communiceren en werken)

www.fill-the-gap.nl

(een evenement over de digitale kloof tussen arme en rijke landen)

www.expressionunderrepression.org

(vrijheid van meningsuiting op internet)

EEN GEZONDE HOLLANDSE PARTIJ

Esther van den Dungen

In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen eind november 2006 werd een nieuwe partij gepresenteerd: Maatschappelijk Evenwicht Nederland (MEN). Een politieke partij voor gezonde Hollandse jongens, zo bleek al snel.

Potentieel zou Maatschappelijk Evenwicht Nederland meer dan de helft van alle Kamerzetels moeten kunnen binnenhalen. Haar vrouw-onvriendelijke partijprogramma is namelijk de realiteit in het Nederland van de 21e eeuw, helaas. “Vrouwen verdienen gemiddeld nog altijd minder bij dezelfde functie, gaan er in tegenstelling tot mannen bij een echtscheiding financieel fors op achteruit, stromen maar zeer marginaal door naar topfuncties in het bedrijfsleven en blijven zwaar ondervertegenwoordigd in de politiek”, somt marketingmedewerker Esther van den Dungen op. “De fictieve Nederlandse partij MEN die wij in de publiciteit brachten, verkondigde dat dit allemaal juist goed is. Op die manier trokken we de aandacht. De kern van onze boodschap was dat het duidelijk is dat we er wereldwijd zeker nog niet zijn, als de vrouwenemancipatie in Nederland niet eens is voltooid.”

Posters

Meer dan 90% van alle Nederlanders tussen de 18 en 35 heeft in de weken voor de verkiezingen de standpunten van MEN onder ogen gekregen. Esther van den Dungen: “We hadden grote posters in stationsabri’s, wildgeplakte posters, radiospotjes, advertenties in dagbladen en banners op websites als stemwijzer.nl. Onder de vrouw-onvriendelijke oneliner stond een verwijzing naar www.men.nl. Maar als je daar de eerste paar dagen ging kijken, dan kreeg je alleen te lezen dat de website, ‘als gevolg van de enorme groei van de partij’, nog onder constructie was. Dit deden we vooral om eerst veel pers aandacht te genereren. Je kon MEN wel een e-mail sturen. We kregen ook daadwerkelijk steunbetuigingen. En dreigmails.”

Miljoen hits

Een paar dagen later ging de MEN-site daadwerkelijk de lucht in. “Het zag er echt uit als de website van een politieke partij”, blikt Esther van den Dungen terug. “Met dat verschil dat alles wat je aanklikte ertoe leidde dat je op de Hivos-website

terechtkwam. Daar werd vervolgens uitgelegd hoe belangrijk vrouwenrechten zijn voor ontwikkeling. De site heeft in die paar weken meer dan een miljoen hits gehad van 25.000 unieke bezoekers. Dat was meer dan twee keer zoveel als verwacht. Op verschillende internetfora en weblogs is er flink over gediscussieerd. Iemand had dan met zijn gsm een foto van een MEN-poster gemaakt en die vervolgens gepost met een vraag als 'What the hell is this?' 'Klik even door op die site, sukkel', kwam dan natuurlijk al snel de reactie. Maar vervolgens ontstond dan toch vaak een echte discussie. Is één op de drie vrouwen wereldwijd echt slachtoffer van (seksueel) geweld? Je zag de bewustwording voor je ogen plaatsvinden."

HIGHLIGHTS UIT HET MEN-PARTIJPROGRAMMA

- Een vrouw moet standaard 7% minder verdienen dan een man met dezelfde functie;
  - In geval van een echtscheiding moeten mannen er minimaal 5% in koopkracht op vooruitgaan. Vrouwen kunnen best met 20% minder toe;
  - Zolang minder dan 10% van de vrouwen in huishoudelijke kring mishandeld wordt, hoeft de overheid niet in te grijpen;
  - Van alle topfuncties in het bedrijfsleven moet minimaal 93% door mannen worden bekleed;
  - Het kabinet mag maximaal vijf vrouwelijke ministers tellen en nimmer een vrouwelijke minister-president;
  - De overheid moet geen stelling innemen inzake stenigingen en besnijdenissen van vrouwen in andere landen;
  - Hoe een man zijn vrouw behandelt in huiselijke kring beschouwt MEN als een privé-situatie.
-

EN VERDER

Aansluitend op de MEN-publiekscampagne organiseerde Hivos eind 2006 een tweedaagse **conferentie Women Unlimited - Unfinished Business**. De titel verwijst naar de kracht van vrouwen als dragers van ontwikkeling, maar ook naar de stagnatie in de daadwerkelijke verbetering van hun positie op veel gebieden. De beknipting op budgetten voor vrouwenrechten, de toenevende invloed van extremisme en fundamentalisme en de gevolgen daarvan op de rechtspositie en bewegingsvrijheid van vrouwen waren enkele van de onderwerpen die er aan bod kwamen. Hivos-directeur Manuela Monteiro pleitte onder andere voor een coördinerend Ambassadeur voor vrouwenrechten bij het Ministerie van Buitenlandse zaken.

www.womenunlimited.nl

Meer over Hivos in Nederland:

www.koffiecoalitie.nl

(campagne voor eerlijke koffieprijs)

www.schoolebestewerkplaats.nl

(campagne tegen kinderarbeid)

www.pso.nl (uitzending Nederlandse jongeren naar organisaties in het Zuiden)

www.coolpolitics.nl

(politieke debatten op muziekfestivals)

www.democratiseringinhetmiddenoosten.nl

(door middel van debatten, theater en hiphop)

www.oneworld.nl (nieuws, achtergronden en opinies uit en over het Zuiden)

www.wereldbuurt.nl (globalisering in de buurt)

www.virusfreeneration.nl (hiv/aids in Zuidelijk Afrika)

KLEINSCHALIGE ONTWIKKELINGS- SAMENWERKING

Burgers en organisaties kunnen financiële ondersteuning aanvragen bij één van de vier Linkis fondsen van Hivos, zowel voor activiteiten in het Zuiden als voor bewustwordingsactiviteiten met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking in Nederland. Vorig jaar werden er 400 voorstellen ingediend. Daarvan werden er 82 goedgekeurd. Gemiddeld gaat het daarbij om een bedrag van 10.000 euro. Daar zijn zinvolle dingen mee te doen, zo blijkt in de praktijk.

Drylts oer de Grins (Fries voor: IJlst over de grens) is één van de projecten die Hivos via het Linkis programma vorig jaar steunde. "Het is een groots opgezet festival in Friesland, dat muziek en optredens combineert met bewustwording inzake mondiale problemen en ontwikkelingssamenwerking", zegt Marianne van der Pol, Linkis-verantwoordelijke bij Hivos. "Drylts oer de Grins richt zich expliciet op de millenniumdoelstellingen, het streven om ervoor te zorgen dat er in 2015 wereldwijd de helft minder armoede is dan nu. Als we dat daadwerkelijk willen realiseren, dan moet er ook in het Westen nog wel het een en ander veranderen. Tijdens het festival wordt

Marianne van de Pol

daar aandacht voor gevraagd. Uiteraard gaat de opbrengst, vorig jaar 13.000 euro, naar een goed doel, in dit geval The Hunger Project. Wat voor ons ook meespeelde, is dat het in de regio breedgedragen festival in Friesland plaatsvond. In de Randstad gebeurt er op het vlak van bewustwordingsactiviteiten veel meer dan in het noorden van Nederland."

Follow up

De organisatoren van Drylts oer de Grins willen meer dan alleen maar een dagje mooie muziek, leuke optredens, lekkere hapjes en interessante films en debatten. "Het gaat ook om de follow up", stelt Marianne van der Pol. "COS-Friesland geeft nu bijvoorbeeld op vijftien basisscholen in de regio gastlessen over de millenniumdoelstellingen, mondiale problemen en de vluchtelingenproblematiek. Er zijn plannen om maandelijkse discussieavonden te organiseren. Er is een netwerk ontstaan van mensen die in hun eigen kring meer aandacht proberen te krijgen voor de millenniumdoelstellingen. Mundial Productions haalt ook naast dit festival muziekgroepen uit het Zuiden naar Friesland voor optredens op scholen en bedrijven, zoals laatst een percussieband uit Benin. Een basisschool haalde met Sint

Maarten niet alleen snoep op, maar ook geld, wederom bestemd voor The Hunger Project. Kerken houden speciale collectes. Enzovoorts.”

Slum Cinema

Ook in het Zuiden werden vorig jaar via Linkis tientallen projecten gesteund. Marianne van der Pol: “Eén van de beste vond ik ‘Slum Cinema’ dat georganiseerd werd in de sloppenwijken van Nairobi tijdens het World Social Forum (de sociale tegenhanger van het World Economic Forum dat jaarlijks in het Zwitserse Davos plaatsvindt). Er werden documentaires vertoond over globalisering, die zijn gemaakt in Afrika maar die daar zelden te zien zijn. Hierdoor krijgen de kijkers een beter beeld van wat hun eigen rol is in de mondiale context en worden ze er wellicht toe aangezet een andere rol te gaan spelen.” Veel projecten, zowel in Nederland als in het Zuiden, hebben tot doel mensen een prikkel te geven en hen aan het denken te zetten, waardoor ze vervolgens hopelijk in actie komen. “We hebben bijvoorbeeld een mobiele bioscoop gefinancierd in Mozambique. Daar worden films over aids vertoond. Het idee erachter is dat je mensen kunt wakker schudden als je hen één keer iets heel indringend laat zien. Een ander project was het in Ghana laten zien van de ‘World Press Photo’ tentoonstelling. Veel van die foto’s zijn in Afrika gemaakt. Maar de Afrikanen zelf zien nooit wat er in de rest van de wereld over hen getoond wordt.” Het ondersteunen van dit soort initiatieven uit de samenleving is volgens sommigen een druppel op de gloeiende plaat. Marianne van der Pol: “Wij zoeken juist naar de druppeltjes die kunnen leiden tot een rimpeling in de vijver...”

www.hivos.org | www.linkis.nl | www.festival.drylts.com | www.basicviews.nl | www.mobilevisionafrica.org

---

LINKIS

Linkis is een samenwerkingsverband tussen de Nederlandse medefinancieringsorganisaties (zoals Hivos) en de Nationale Commissie voor internationale samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO). Hivos richt zich binnen Linkis met name op kleine, innovatieve projecten. Hivos heeft binnen Linkis vier fondsen, van waaruit initiatieven uit de Nederlandse samenleving gefinancierd kunnen worden:

- Het **Wereldburgerfonds** is bedoeld om Nederlanders bewust te maken van internationale vraagstukken en om kleinschalige activiteiten in het Zuiden mogelijk te maken. Bij voorkeur sluiten de projecten aan op de beleidsthema’s van Hivos en heeft het project een relatie met de landen waar Hivos zich op richt.
  - Het **Diversiteitsfonds** is primair bedoeld om initiatieven van migranten en vluchtelingenorganisaties in Nederland te ondersteunen. Hivos vindt het namelijk belangrijk dat allochtone Nederlanders zich betrokken voelen bij internationale samenwerking.
  - Het **Fonds Levensbeschouwing & Internationale Samenwerking** is bedoeld om het publieke debat te stimuleren over de koppeling tussen levensbeschouwing en internationale samenwerking. Hivos werkt vanuit de humanistische waarden en uitgangspunten waarin de mens centraal staat: keuzevrijheid, zelfbeschikkingsrecht, gelijke behandeling en verdraagzaamheid.
  - Het **Experimentenfonds** is bedoeld voor projecten op het gebied van internationale samenwerking die vernieuwend van aard zijn, bijvoorbeeld in vorm of aanpak. Deze initiatieven hoeven niet te passen binnen het huidige Hivos-beleid of een relatie te hebben met landen waar Hivos werkzaam is.
-

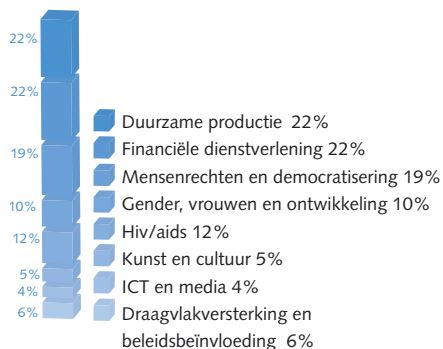
HIVOS KERNGETALLEN 2006

bedragen in duizenden euro's

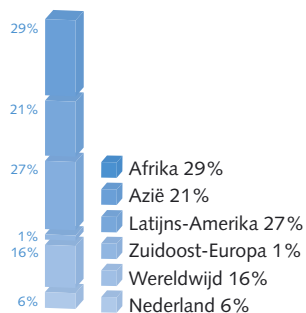
	2006	2005		2006	2005
<i>Cijfers conform richtlijn verslaggeving fondswervende instellingen</i>			PORTEFEUILLE		
PROGRAMMABATEN	88.393	95.452	Openstaande verplichtingen aan partner-organisaties	70.320	65.964
Baten uit fondswerving	3.755	9.006	Leningen/participaties Hivos Triodos Fonds (HTF)	30.220	24.338
Subsidies overheden en anderen	78.526	79.378	Aantal partnerorganisaties	812	784
Vrijgekomen middelen voor herbesteding	6.112	7.068			
PROGRAMMALASTEN	80.366	87.526	EIGEN ORGANISATIE		
<i>(nieuwe verplichtingen aan partnerorganisaties)</i>			Uitvoeringskosten (inclusief programma ondersteuning)	8.255	7.435
Duurzame productie en financiële dienstverlening	35.030	47.352	Resultaat (na bestemming)	212	262
Mensenrechten, democratisering, gender en Hiv/aids	32.898	30.109	Eigen vermogen	8.256	7.572
Kunst en cultuur; ICT en media	7.769	8.490	Aantal medewerkers	(139,5 vte) 160	(131,5 vte) 156
Draagvlakversterking en beleidsbeïnvloeding	4.669	1.575			
<i>Cijfers conform financieel reglement MFP Min. van Buitenlandse Zaken</i>					
PROGRAMMA-INKOMSTEN	83.738	82.278			
Medefinancieringsprogramma	A 66.088	64.060			
Niet-medefinanciering fondsen	B 10.425	10.034			
25% eigen bijdrage meting = B / (A + B)	14%	14%			
Overige fondsen	7.225	8.184			
PROGRAMMA-UITGAVEN	76.010	75.134			
<i>(uitgaven aan partnerorganisaties)</i>					
Duurzame productie en financiële dienstverlening	35.367	37.037			
Mensenrechten, democratisering, gender en Hiv/aids	29.130	27.842			
Kunst en cultuur; ICT en media	8.183	7.503			
Draagvlakversterking en beleidsbeïnvloeding	3.330	2.752			

Verplichtingen

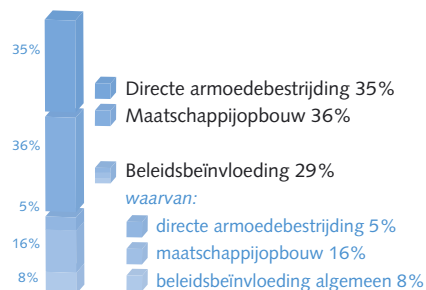
verplichtingen naar sector

naar regio

naar doelstellingen MFP

Hivos netwerk

	totaal 2005	beëindigde relaties	nieuwe relaties	totaal 2006
naar regio				
Afrika	258	39	29	248
Azië	209	21	33	221
Latijns-Amerika	212	16	25	221
Zuidoost-Europa	15	4	2	13
Wereldwijd	68	6	20	82
Nederland	22	0	5	27
Totaal	784	86	114	812
naar sector				
Duurzame productie	183	24	18	177
Financiële dienstverlening	91	14	13	90
Mensenrechten en democratisering	157	7	18	168
Gender, vrouwen en ontwikkeling	125	19	12	118
Hiv/aids	77	12	14	79
Kunst en cultuur	86	10	17	93
ICT en media	41	0	17	58
Draagvlakversterking en beleidsbeïnvloeding	24	0	5	29
Totaal	784	86	114	812

EEN BETERE WERELD...

Hivos streeft naar een wereld waar mensen gelijkwaardig zijn en waar geen grenzen worden gesteld aan hun ontplooiingsmogelijkheden.

Dit betekent onder andere:

- Een menswaardige economische productie, die het milieu geen schade toebrengt.
- Democratisering en respect voor mensenrechten.
- Een maximale inspanning om een einde te maken aan de aids-epidemie.
- Gelijke rechten (en macht) voor vrouwen.
- Ruimte voor kunst en cultuur in het Zuiden en uit het Zuiden.
- Het dichten van de digitale kloof tussen het Noorden en het Zuiden.
- Meer aandacht voor ontwikkelingssamenwerking in Nederland.

U bent overtuigd van de nut en noodzaak van het werk van Hivos? Wordt dan donateur en maak ons werk mogelijk. U kunt via de website van Hivos ook één van onze partners in het Zuiden gericht steunen. Of maak met uw spaargeld microkredieten in het Zuiden mogelijk via het Noord Zuid Plan van de Triodos Bank. U kunt zelfs Hivos laten delen in uw erfenis, zonder dat het uw erfgenamen iets kost. Op welke manier dan ook, uw bijdrage zal een eerlijkere, humanere en rechtvaardigere wereld dichterbij brengen.

info@hivos.nl | www.hivos.nl

Meer informatie

Raamweg 16 | Postbus 85565 | 2508 CG Den Haag

T +31 (0)70 376 55 00 | F +31 (0)70 362 46 00

E info@hivos.nl | www.hivos.nl